

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Tõnis Palts
Levikom Eesti OÜ
tonis@palts.ee

Teie 15.12.2025
Meie 22.12.2025

nr 01
nr 8-4/10024-2

Vastus selgitustaotlusele

Austatud Tõnis Palts

Alljärgnevalt vastame Teie poolt selgitustaotluses esitatud küsimustele.

1. Millistele Euroopa Liidu õigusaktidele, Euroopa Komisjoni suunistele või muudele siduvatele seisukohtadele tugineb seletuskirjas esitatud järeldus, et väga suure läbilaskevõimega võrgu (VHCN) nõuetele vastava raadiolahenduse puhul on teenuse kvaliteedi tagamiseks vältimatult nõutav operaatori ainukasutuses olev sagedusluba?

Seletuskirjas esitatud järeldus tugineb Justiits- ja Digiministeeriumi seisukohale, et ainult sagedusloaga raadiolahendus lubab seda kasutaval operaatoril tagada oma võrgus sideühenduse kvaliteet.

Justiits- ja Digiministeeriumi seisukoht on kujundatud toetudes Euroopa Liidu elektroonilise side koodeksile, Euroopa reguleerivate asutuste ameti (BEREC) suunistele VHCNi defineerimiseks ja Euroopa Komisjoni suunistele lairibavõrkude jaoks antava riigiabi kohta.

Kuigi Euroopa Liidu õigus ei sätesta detailselt konkreetseid sagedushalduse vorme, rõhutavad nii Euroopa elektroonilise side seadustik kui 2022. aasta riigiabi suunised, et liikmesriigid peavad tagama VHCN võrgu kõrge kvaliteedi, töökindluse, stabiilsuse ja võrdse ligipääsu. Nende eesmärkide täitmine eeldab turvalist ja häireteta raadiosageduste kasutamist, mida vabasagedused oma olemuselt ei võimalda.

Kuigi antud dokumendid ei nimeta konkreetset "ainukasutuses olevat sagedusluba", võimaldavad kvaliteedi, töökindluse ja sagedushalduse eesmärgid teha järelduse, et ainult litsentseeritud sageduste kasutamine võimaldab VHCN nõudeid realselt täita, mistõttu on selline järeldus õiguslikult põhjendatav.

Riigiabi suunised lubavad liikmesriigil kehtestada kriteeriumid, millele riigi toetusega võrk peab vastama. Kvalitatiivsete kriteeriumite hulgas on Justiits- ja Digiministeerium otsustanud, et raadiolahenduste puhul peab olema tegemist sagedusloaga tehnoloogiaga. Selleks, et tagada nõutava kvaliteediga teenust, peavad raadiolahendusega võrgud kasutama lõppkasutajaga ühendamiseks sagedusloaga sagedusi, kuna ainult operaatori ainukasutuses olevad sagedused tagavad operaatorile võimaluse tagada oma võrgus kindel kvaliteet ilma häireteta.

2. Kas ja millisel viisil on menetluses oleva määruse ettevalmistamisel hinnatud nimetatud piirangu kooskõla tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttega, nagu see tuleneb Euroopa elektroonilise side koodeksist (direktiiv (EL) 2018/1972), eeskätt selle artiklist 3?

Menetluses oleva määruse ettevalmistamisel on piirangu kooskõla tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttega hinnatud vastavalt lairiba riigiabi suunistele. Lairiba suuniste kohaselt ei tohi riigi sekkumise puhul eelistada ega välja jätta ühtegi konkreetset tehnoloogiat.

Samas ei piira tehnoloogiline neutraalsus liikmesriikide võimalust määrata kindlaks võrkude soovitud jõudlust ja muid parameetreid, mida menetletavas määruses on seda tehtud § 2 lõikes 2 ja §-is 12.

3. Kas Justiitsministeeriumi hinnangul on õiguspärane kehtestada toetusmeetme tingimustes tehnoloogiline piirang spektrikorralduse liigi alusel, olukorras, kus meetme eesmärk on sõnastatud tulemuspõhiselt (VHCN kvaliteedinõuete täitmine) ning sama eesmärgi saavutamist oleks võimalik hinnata objektiivsete ja tehnoloogianeutraalsete kvaliteedinäitajate kaudu?

Jah, Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on õiguspärane kehtestada piirang sagedushalduse alusel tagamaks VHCN võrgu kvaliteedinõuete täitmine. Selleks, et tagada nõutava kvaliteediga teenust, peavad raadiolahendusega võrgud kasutama lõppkasutajaga ühendamiseks sagedusloaga sagedusi, kuna ainult operaatori ainukasutuses olevad sagedused tagavad operaatorile võimaluse tagada oma võrgus kindel kvaliteet ilma häireteta.

Ka Euroopa Komisjoni konkurentsi peadirektoraadi poolt Eestile juba 2017 aastal esimese lairiba toetusmeetme ettevalmistamisel edastatud info kohaselt (vt. lisatud slaide) peab raadiolahendusega võrk (tagamaks usaldusväärse lairibaühenduse) kasutama sagedusloaga sagedusi (lk 9), ehk häärekindlat sageduskasutust, mida loavabades sagedusalades kasutamiseks mõeldud tehnoloogiad ei võimalda. Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo edasta selle info 2018. aastal ametliku kirjaga ka Levikom Eesti OÜ-le.

Praegu menetluses oleva määruse eelnõu edastati käesoleva aasta suvel vastavalt Euroopa Liidu struktuurifondide kasutamise reeglitele kooskõlastamiseks Euroopa Komisjonile ning Euroopa Komisjonil ei olnud määruse eelnõu suhtes täiendavaid ettepanekuid ega etteheiteid.

4. Kas ja kuidas on määruse ettevalmistamisel arvestatud Euroopa Komisjoni 2022. aasta lairiba riigiabi suunistes kirjeldatud lähenemist, mille kohaselt peab riigiabi sekkumine olema tehnoloogianeutraalne ning suunatud olulise uue võrguvõimekuse (VHCN) loomisele, sõltumata kasutatavast tehnilisest lahendusest?

Menetluses oleva määruse ettevalmistamisel on piirangu kooskõla tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttega hinnatud vastavalt lairiba riigiabi suunistele. Lairiba suuniste kohaselt ei tohi riigi sekkumise puhul eelistada ega välja jätta ühtegi konkreetset tehnoloogiat.

Samas ei piira tehnoloogiline neutraalsus liikmesriikide võimalust määrata kindlaks võrkude soovitud jõudlust ja muid parameetreid, mida menetletavas määruses on seda tehtud § 2 lõikes 2 ja §-is 12.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnu Grünberg
asekantsler

